

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus III. Argumentum. Ex reædificatione Ecclesiæ acquiritus
Juspatronatus, dummodo concurrant reliquisita, de quibus in corpore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

potest, dum aliquid superest construendum §. 1. *inst. qui modo testa. infr.* Uade non incipienti, sed perficienti construere Ecclesiam acquiritur Juspatronatus; immo etiam si incipiens habuisset voluntatem perficiendi, & non perfecisset, nec alteri commississet, vel dedisset. unde perfici potuisset, sed passus fuisset alterum perficere, non acquireretur Juspatronatus; quia voluntas in his, quæ sunt Facti, puta ædificare, etiam si stet per mille annos in cogitatione non habetur pro facto, ita *Lambert. de Jurepatr. lib. 1. par. 1. quest. 4. Tondut. quest. Benefic. C. 144. num. 3. tom. 2.* Unde cum Cajus perfecit opus constructionis jam relictum à Titio, consideratur quoad effectum quasi si totum extrueret, idcirco ab Ecclesia ei conceditur Juspatronatus, idque maximè convenit, ut sic alii ad perficiendas Ecclesias jam coeptas alliciantur *Amostaz. de Causis Pii lib. 5. cap. 5. num. 60.*

3 Sed si Titius, & Cajus uno animo Ecclesiam construerent, & una pars fieret à Titio, & altera ab altero, ambo consequerentur Juspatronatus, & haberent voces æquales; quia sicuti si plures Ecclesiam dotaverint, sufficienter omnes sunt Patroni æqualiter, *Garz. part. 5. cap. 9. num. 53. Lambert. lib. 1. part. 1. artic. 6. quest. 3. à num. 4.* Ita dicendum est si plures construant, ut argumentatur idem *Amostaz. ubi supra num. 59.*

4 Et hic nota, quod ad hoc ut perficiens Ecclesiam acquirat Juspatronatus in præjudicium illius; qui ædificare cepit, requiritur, ut iste citetur, ratio est, quia quando alicui competit aliquod Jus, aut defensio, itaut impedire possit, ne actus fiat, uti est ille, qui incæpit ædificare Ecclesiam, qui volens per se ipsum illam perficere potest impedire, ne ab alio perficiatur: semper requiritur citatio etiam in notoriis. *Abb. in cap. Cum sit num. 31. & 32. & in cap. Ex ratione num. 15. & 16. de Appellat. ubi hoc probat per Text. in cap. Licet Episcopus de Præben. in 6. & cap. Ordinarii de offic. ordin. eodem lib. in quibus Juribus dicitur, quòd licet per ademptionem secundæ Ecclesiæ curatæ vacet prima ipso Jure, non tamen potest Episcopus illum spoliare citatione prius non facta, quia possit sibi defensio competere,*
Pars I.

Vivian. de Jurepatr. par. 2. lib. 11. cap. 4. num. 10. & 11. Dum non potest perficiens Ecclesiam ingredi possessionem ejusdem Ecclesiæ, quam alius ædificare incæpit, propria auctoritate, nec etiam auctoritate Judicis, nisi eo prius citato *L. Meminerint Cod. Unde vi, Ubert. de citat. cap. 7. num. 28. & cap. 2. num. 64. Rota decis. 185. num. 2. par. 2. recent.*

In Casu autem, quo ille, qui incæpit ædificare Ecclesiam sit incertus, & ignoretur tunc ad hoc, ut perficiens Ecclesiam in præjudicium illius acquirat Juspatronatus in eadem Ecclesia requiritur citatio generalis per Proclama, seu per Edictum contra incertos; *Ubert. de citat. cap. 7. numer. 349. & numer. 353. Rota decis. 449. num. 3. coram Coccin.*

ARGUMENTUM.

Ex Reædificatione Ecclesiæ acquiritur Juspatronatus, dummodo concurrant requisita, de quibus in Corpore.

SUMMARIUM.

- 1 Ad acquirendum Juspatronatus ex Reædificatione, quæ requirantur. Et num. 2. 3. 4.
- 5 Reædificans Ecclesiam dirutam, novam dicitur erigere Ecclesiam.
- 6 Reædificans Ecclesiam ex necessitate, & cum protestatione recuperandi expensas ab illa non acquirit Juspatronatus.
- 7 In reædificatione novæ Ecclesiæ, an quis uti possit camentis, & materialibus antiquis?

CASUS III.

Titius reædificavit, & construxit Ecclesiam A. reservando sibi Juspatronatus, ac ad illam pluries præsentavit Rectorem. Vacante nuper dicta Ecclesia idem Titius præsentavit ad illam Cajum. Episcopus verò prætendens dictam Ecclesiam esse liberam sub motivo, quòd non fuisset acquisitum Juspatronatus à Titio ratione Reædificationis instituit in ea Sempronium.

H

pronium.

pronium. Hinc orta lite inter Cajum, & Sempronium, quæritur, An constet de Jurepatronatûs favore Titii.

1 Et constare, seu Titium ex reedificatione dictæ Ecclesiæ propriis expensis acquisivisse Iuspatronatûs respondendum censeo. Etenim ad acquirendum Iuspatronatûs, ex reedificatione requiritur primò, quòd Ecclesia sit totaliter diruta, vel ejus facies immutetur, vel saltem itaut indigeat nova consecratione juxta *Gloss. primam in cap. 3. de Iurepatr. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 8. num. 19. Tusch. conclus. Juris 601. num. 1. litt. I. Card. de Luo. de Iurepatr. disc. 11. num. 2. Rota decis. 58. num. 5. par. 1. & decis. 510. num. 4. par. 3. recent. & decis. 1559. num. 16. eoram Cocchin. & decis. 518. num. 1. & 555. num. 2. coram Seraph. & decis. 931. num. 6. coram Buratt.*

2 Secundò requiritur, quòd reedificans si sit extraneus, declaret se velle ex reedificatione acquirere Iuspatronatûs, aliàs censetur solum Benefactor. *Abb. in cap. 3. num. 10. de Iurepatr. Rota decis. 510. n. 4. par. 3. recent.*

3 Tertiò requiritur consensus Ordinarii, si reedificans sit extraneus, secus si sit Patronus, *Lambert. de Iurepatr. lib. 1. part. 1. quæst. 6. art. 3. Rocch. eodem tract. in verb. Construxit quæst. 8. Bero. in cap. 3. de Iurepatr. num. 55. & seqq.*

4 Quartò denique, quòd si reedificans sit extraneus reedificet Ecclesiam de consensu primi Patroni juxta *Lambertin. ubi supra.*

Cum autem in reedificatione facta a Titio concurrant omnia supradicta requisita. Ecclesia enim ab ipso propriis expensis reedificata, erat totaliter diruta: Declaravit se velle acquirere Iuspatronatûs ex dicta reedificatione; reedificavit illam de consensu Ordinarii, & primi Patroni, sequitur, quòd Titius ex reedificatione acquisiverit Iuspatronatûs juxta *Lambertin. ubi supra, & Rota decis. 598. par. 1. divers.* Et ratio est, quia Ecclesiam dirutam iterum fabricans novam dicitur erigere Ecclesiam. *Ventrigl. in prax. for. Eccles. Annot. 1. S. 1. num. 2.*

6 Sed si Titius reedificasset Ecclesiam non ex voluntate, sed ex necessitate, aut cum protestatione recuperandi expensas ab illa

ipse ex reedificatione non acquisivisset Iuspatronatûs juxta *Gloss. in cap. Apostolicus 12. quæst. 2. verb. Construxisse. Rot. decis. 167. num. 5. par. 2. divers.*

7 Et hic quæri potest, an in reedificatione novæ Ecclesiæ quis uti possit Cæmentis, & materialibus Antiquis?

In qua quæstione respondendum venit Affirmativè argument. *Gloss. in cap. 3. de Iurepatr. verb. Fundatores*, ubi quæritur ibi: *Item quid si reedificata est Ecclesia de eadem materia, num quid Prior Patronus remanet Patronus: ergo de eadem materia antiquæ Ecclesiæ reedificari potest nova.*

Et ita etiam resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in *Amerina translationis Parochialis 17. Martii 1708.* ubi expositum fuit, quòd derelicto Castro Guardæ in sublimi Montis Culmine constituto ab universo Populo, qui Sedes Antiquas ad Planitiem sub ejusdem Montis radicibus transtulit, derelicta itidem fuit Ecclesia Parochialis, ad quam uti in editiori parte præfati Castri sitam, Populus conscendere negligens, sacrum interim audire perrexit in Ecclesia S. Ægidii, in ima partis Montis consisten. Parochus autem, qui solus in dicta Parochiali remanserat, ob difficultatem ministrandi Sacramenta suis Parochianis per milliare, & ultra distantibus, supplicavit Sacram Congregationem pro translatione Sanctissimi Sacramenti ab antedicta Parochiali ad præfata Ecclesiam Sancti Ægidii, & Sacra Congregatio sub die 8. Maii 1706. ad dubium tunc propositum: *An sit locus petita translationi?* respondit affirmativè ad novam Ecclesiam ædificandam, & interim per modum provisionis omnia munia Parochialia censuit exercenda esse in Ecclesia Sancti Ægidii.

In executionem prælibati rescripti translata jam Sacra Synapsi ad dictam Ecclesiam S. Ægidii, ac studia sua vertente Populo ad reedificationem novæ Parochialis, hinc modernus Parochus adiit Sacram Congregationem pro declaratione dubii: *An liceat Communitati pro construenda nova Ecclesia uti Cæmentis, & materialibus antiquæ Parochialis, & Cappella S. Catharine?* Cui die 31. Martii ejusdem anni fuit responsum Affirmativè.

AR-

ARGUMENTUM.

Si Ecclesia destructa fit alibi Reædificata, an Patronus primæ Ecclesiæ sit etiam Patronus secundæ. Et an dismembrari, & erigi possit nova Ecclesia, aut Oratorium in præjudicium alterius Ecclesiæ Parochialis?

SUMMARIUM.

- 1 Ecclesia Patronalis destructa si alibi reædificetur, an Patronus primæ Ecclesiæ sit etiam Patronus secundæ.
- 2 Difficultas accedendi ad Parochiam, est causa dismembrationis, dummodo constet ex processu desuper facto, & dummodo sit perpetua, ut numer. 3. & 4.
- 5 Dismembratio Parochia faciendâ non est, quando necessitatibus populorum aliâs consuli possit, & num. 61. & 62.
- 6 Ad validitatem dismembrationis requiritur citatio, & consensus Rectoris, & Patroni, & num. 59. An autem requiratur consensus Capituli, vide num. 7. & 37.
- 8 In dismembratione Ecclesia vacantis citari debet defensor.
- 9 Dissensio populorum non est causa dismembrationis.
- 10 Dismembratio, & erectio novæ Ecclesiæ fieri potest in præjudicium alterius Ecclesiæ Parochialis concurrentibus debitis requisitis, & num. 13. & 15.
- 12 Distantia duorum milliarium ab Ecclesia Parochiali reddit difficile accessum ad illam, & est causa dismembrationis; amplia ut ibi, & num. 14.
- 16 Disparitas conditionis, Fortune, & morum, an sit causa sufficiens dismembrationis.
- 17 An ad erectionem novæ Parochiæ procedi possit invito Parocho Matricis?
- 18 Rectori novæ Parochiæ assignanda est congrua sustentatio; sed de quibus redditibus, & Bonis ista congrua constituenda sit. Vide num. 19. 20. 21.
- 22 Nova Parochia adificata intra limi-

tes antique, an, & quos honores ei præstare teneatur? & an antiqua acquirat respectu novæ Parochiæ Iuspatronatus, & num. 30.

- 23 Matricitas Ecclesiæ constare potest ex pluribus Signis, & adminiculis, de quibus num. 24. 25. 26. & 27. & 53. 54. & 55.
- 28 Existens in possessione tumulandi Cadavera Peregrinorum, & Advenarum cum delatione stola est manutendendus.
- 29 Peregrini, & Advena, qui non habent propriam sepulturam, ubi sepeliendi sunt.
- 31 Campanæ in die Sabathi Sancti, ante omnes alias Ecclesias pulsandæ sunt ab Ecclesia Matrice, & 54.
- 32 Beneplacitum Apostolicum requiritur in transactione, ex qua resultat alienatio Bonorum Ecclesiæ.
- 33 Pontifex non intendit derogare Iuri alterius.
- 34 Privilegium an censeatur renunciatum per actum contrarium.
- 35 Oratorium an adificari possit intra limites Parochiæ? & num. 36. & 40.
- 38 In Oratoriis non curatis non potest asseruari Sanctissimum Sacramentum, absque licentia Pape, sed limita, ut num. 46.
- 39 Vicarius Generalis an possit concedere licentiam erigendi oratoria publica, & num. 47.
- 41 Præjudicium proveniens Ecclesiæ Parochiali ex diminutione concursus, & Eleemosinarum non est impedimentum adificationis novarum Ecclesiarum.
- 42 Eleemosinæ, quæ à fidelibus offeruntur Cappellis, Oratoriis existentibus intra limites Parochiæ debentur Parocho, sed limita, ut ibi.
- 43 Oppositio affectata non est attendenda.
- 44 Oratorium publicum fundari potest intra limites alicujus Parochiæ de consensu Episcopi etiam invito Plebano.
- 45 Consensus Episcopi in adificando Oratorium intra limites Ecclesiæ excludit presumptionem præjudicii ejusdem Ecclesiæ.
- 48 Episcopus de Iure communi habet facultatem erigendi Oratoria publica.